

Landskap: Småland Upptecknat av: Christer Leijonhielm
 Härad: Sunnerbo Adress: _____
 Socken: Markaryd Berättat av: August Nilsson
 Uppteckningsår: 1945 Född år 1864 i Markaryd

- Lågen gick mitt i natten, ljusst lant. s. 1.
 Förvildad av skogsmuran. s. 2-3.
 Anders H. ausson, - trollkunnig. s. 4-5.
 Isartakr amning. s. 6.
 Rackaren. s. 7.
 Spökeri, - skjutbar som gick utanför stugan. s. 8.
 Bäckhästen. s. 9. (H. 21)
 I backen syntes något som en stor säck. s. 10.
 Troll. s. 11.
 Fättar. s. 11.
 Skogsmuran. s. 12.
 Maran. s. 13. (Ulma k. 12)
 Näcken. s. 14.
 H. isowieberättande. s. 15.
 Troll dom; stäl i lagaridshöskeln m. m. s. 16.
 Tjnomjölknig. s. 16-18 (Ulma k. 25)
 Starke karlar. s. 20-21.

Spöken på kyrkogården.	s. 22.
Bäck am annen.	s. 23.
Fättar.	s. 25.
Glosven.	s. 25. (LUF 31)
Halv på golvet vid jul.	s. 26. (LUF 34.)
Övernatt. på julnatten.	s. 26.
Hengångare.	s. 27.
Spöken då barn begravs under golvet.	s. 28.
Lysen syntes i backen.	s. 29.
Julunder.	s. 30. (LUF 34.)
Bortbytingar.	s. 31.
Vänder och vänder av vintergatan.	s. 32.
Valborgsmässoafton och 1:a maj.	s. 33.
Steffansritt.	s. 34.
Majsjungning.	s. 35.
Glätter öl.	s. 36-37.
Finnskott.	s. 38.
Uppgifter om berättaren.	s. 39.
Blekningar.	s. 40.
Skvalcken.	s. 41.
Majstäng.	s. 42. (LUF 46)

Ärport v. bröllop.

s. 43. (LUF. 52)

ACC. N:R M. 9852:/

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hallucination.

Några spöken tror jag inte på. Men det finns nått övernaturligt som jag inte begriper. Jag har gått nattvakt nu på sågen i sex år, men under den tiden har det inte hänt nått. Men förr i tiden kunde det va på näterna att belysningen var tänd och sågen gick mitt i natten. Men det var inget.

Det var en skrivare NN på sågen, å han sae att det var bara prat, men då sa jag: Kom med du, sa jag, så ska du få se, sa jag, Vi kom på bron. Det var på natten och då hörde vi hur sågen gick. Vi gick dit, men då var det inget(På förfrågan sade berättaren, att det inte kunde vara skogssnuvan).!!!

ACC. N:R M. 9852:2.

2
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skogssnuvan.

När det är några auktioner här brukar jag alltid att gå på dom, för så jag köper gamla saker. En gång var jag på en auktion. När jag skulle gå hem, så jag: jag går genvägen hem, så jag. Jag hade gått den hundra-tals gånger. Det var tre kilometer över skogen. Runt om var det teminstingens fem. Jag gick därifrån när klockan var fem på eftermiddagen. Jag gick och for vill, och gick och gick. ~~men jag gick~~ Som jag gick kom jag ut på vägen vid nära hus som jag kände till. Där skulle man ta av till höger för att komma hem. Jag gjorde det och gick in i skogen. Men hur jag gick så kom jag tillbaka, tillbaka igen till de där husen där auktionen var. Det var skogssnuvan som gjorde det.

De så alltid man skulle vända tröjan, när skogssnuvan

ACC. N:R M. 9852:3.

förvillade en. Men inte tänkte jag på det då.

3
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—

ACC. N:R M.9852:4.

4
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Trolldom.

De talar om trolldom o sånt, och det finns. Det var en, han hetade Anders Hansson, å han botade både folk å kreatur. Det är sant; han bodde på vägen till Osby. Drängar brukade köra ved därifrån och hit till Osby. Di kom förbi där på vägen, och di brukade aldrig stänga grinden som var där. Han sa till dom att di skulle stänga grinden. Men det gjorde di inte. Man vet ju hur drängar är. Men en natt när de kom tillbaka så ble di ståendes där hela natten innan di kom därifrån. Det gjorde han.

Genast jag var gift bodde jag hos en gumma på undantag. Hon hade både får och kor. Fårena hennes bräkte på nätterna och förde liv för det mesta. Då sa jag: Jag ska gå till Anders Hansson jag, och jag tog med mej ull från fåren. När jag kom till honom, så satte jag mej på en bänk innanför dörren. Det var mycket folk som hade gått till honom som sattdär. Anders Hansson kom till mej mesamma.

ACC. N:R M. 9852:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Du bor långt ifrån mej, jag får ta dej först, sa han.
Han visste inte vem jag var, för vi kände inte varandra,
och han visste inte var jag bodde. Han tog provet, jag
hade med mej, och han gick in i kammaren med det. Sen
kom han ut och då sa han: Det är bäckamannen! Det är en
bäck hemma vid ditt, han går upp i den. Du ska ta en gry-
ta och sätta den grytan på golvet i lagårn mesamma du
kommer hem. Det gjorde jag. Grytan var tom, men han hade
gett mej lite fnöske, det var vanlig fnöske, det skulle
jag tända i grytan, och jag skulle inte bry mej om om
det blev aldrig så mycket liv i lagårn den natten.
Det rök av fnösket. Det blev ett väldigt liv i lagårn på nat-
ten, men jag gjorde som han sa, jag gick inte dit.
Ock så blev det bra.

Han gjorde aldrig nått ont, Anders Hansson, men han
gjorde mycket gott.

ACC. N:R M. 9852-6.

6
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gastakramning.

Det hände att folk blev gastakrammade. Då skulle man ta hår uppifrån huvet och bränna det och man skulle andas in röken, så blev man bra.

ACC. N:R M. 9852:7

7
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Rackarens anseende.

Det var en här på gamla gården. Han hetade Tim.
Det är därför det heter Timsfors, stället här nere.
Det var Tim som tog in det. Det var ödemark där förut.
Han var sjörövare och hade gjort mycket ont. En gång skulle de häkta honom. Det kom kronobetjäning från Malmö.
Men en som han kände i Malmö red så han kom före kronobetjäningen, och han kom hit och underrättade Tim. Då tog Tim en gammal häst och den ledde han till en backe vid gästgivaregården och där la han den på backen och började flå den. Då kom kronobetjäningen till gästgivaregården, och di frågade efter Tim. "Han ligger där ute å flår en gammal häst" sa di. Di gick dit å såg att det var sant. Å när di såg att det var Tim, så red di tillbaka till Malmö igen, för di ville inte ha nått å göra med honom.

ACC. N:R M. 9852:8.

8
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hallucinationer.

När jag bodde kvar i gamla stugan, så hände det ofta att jag kunde höra, det gick skjutsar utanför. Men när jag kom ut så var det inget. Det hände, kan jag säga, ett femtital gånger. Vad det var, det vet jag inte, för det kan ingen veta.

ACC. N:R M. 9852:9.

7
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bäckahästen.

Bäckahästen kunde skapa sej på många vis, sa di.
Han skapade sej ibland som en mänska, men ibland skapade han sej som en häst eller ett annat kreatur. Di ble rädda när di såg bäckahästen. Och di skulle aldrig gå dit igen. Han var alltid på bestämda ställen.

I Gäddesjö kunde han visa sej. Det var en bäck där till Yxehultasjön. Den följde bäckahästen. Min far och jag såg honom en gång. Vi kom där vid bäcken. På en ö i Gäddesjön brukade det gå får. Dit kunde ingen mänska komma utan båt. Fårena var så rädda för folk, så dom kunde ingen mänska komma intill. Då bara sprang di.

Där såg vi en gammal kärring, som hade alla fåren ikring sej. Hon hade nått i näven, det såg vi, och fåren kom och åt av henne. Det var bäckahästen som såg ut som en kärring.
Det är sant.

ACC. N:R M. 9852:10.

10

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vi hade tre hästar när jag var i Vittsjö. Jag körde många gånger från Hässleholm och hit opp till Markaryd. En gång kom jag till en backe. Då kom där som en stor säck. Det var som en trehundrakilosäck. Den kom där över vägen. Hästarna gick inte över. Jag försökte ändå flera gånger. Jag vände och försökte om igen, men det gick inte. Di ville inte gå över. Jag fick bli kvar på en gård där över natten. Väd det var det vet jag inte, men det var nog bäckahästen.

ACC. N:R M. 9852: //

//
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—

Troll.

Min far skulle vakta kreatur på R. På ett ställe där skulle det vara troll eller vad det skulle va. Det luk- tade så gott mat där. Pigan de hade därhon brukade låna kokkärl av trollen. En gång lånade hon en stor kittel å göra ost. När man gjorde det skulle man lämna en bit kvar till trollen. En gång när pigan hade lånat kittelen, så åt hon upp den där biten. Det var gott, sa hon. Men då ble hon sjuk och alldeles vansinnig, och hon ble aldrig frisk igen . Det var jättar det. Jättarna var inni berg.

ACC. N:R M. 9852: 12.

12

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skogssnuvan.

Skogsnuvan kunde skapa sej. En skogvaktare som var här han såg henne. Han sköt efter henne. Då sprang hon. Hon var som en planka i ryggen sa han. Men om det är sant är det ingen som vet. För han pratade så mycket, skogvaktaren.

ACC. N:R M. 9852:13.

13

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Maran.

Jag ägde det gamla huset här nere. Jag sålde det när mor døde. Det var en gång en här ett par dar, som hade ont av maran. Han jämrade sej på natten och kunde inte röra sej. Karlen var frisk. Så det var ingen sjukdom. Det är konstigt på ett vis.

ACC. N:R M. 9852:14.

14
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Näcken. *(maran)*

I Vittsjö var tre hästar. Var torsdagsnatt när jag kom på morronen så var lemnen till höloftet öppen. Jag stängde den var kväll. Och på en av hästarna var manen och rumpan flätade, och han var svett så det dröp. Å det var lika dant var torsdags natt. Det var näcken, tror jag. Det var en stor sjö utanför.

ACC. N:R M. 9852:15.

18
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Historieberättande.

Det måste va sant vad di sa, för alla kan inte ljugga.

När gubbarna kom ihop, så talade di om spöken å sånt. Barna ville alltid höra på, för barn är förvetna. Å det gick dom i bloden, som hos tyskarna nu, dom vill bara krig.

Det var på kvällarna man pratade. Man gick från hus till hus och pratade.

En träskomakare här var han brukade ~~mäxxan~~ berätta när han satt vid sitt arbete, det var både barn och gamla som hörde på honom.

ACC. N:R M. 9852:16.

46
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Trolldom.

Det är sant, det talade min mor om, att hennes mor hade en träho. Hon hällde mjölk i den. Då kom det snokar. Det var alldeles fullt av dom och di drack mjölk som grisar eller sånt. Di sa att hon skulle ha dom till trolldom.

Min mor, var gång på våren vi släppte ut kreaturen, skulle vi slå stål i tröskeln, det var för di inte skulle bli förgiftade. Det bodde en annan gumma intill. Kor mjölkar ju inte lika mycket året om, men hon hade alltid lika mycket mjölk året om. Det var trolldom. Hon hade två kor.

En trollkärning.

Min bror skulle kärna, men han fick inget smör. Då sa mor: Bry dej inte om det, för jag ska kärna i morron. Men det gickminte för henne heller. Då tog hon lite av grädden och slängde in i ugnen, hon eldade i den först, och då sa hon, att om granngunman kom, så fick vi inte låna nått åt henne. Då kom hon. Hon var trollgunma, det var skärtorsdas morron. Hon ville låna en sikt till o sikta mjöl med, men det fick hon inte, och då ble hon bränd i ansiktet. Det var grädden i ugnen, det var den slog tillbaka.

~~Det~~

Men vid bäcken stod samma gumma en gång och kärnade och skrek. Det såg skogvaktaren. Och hon var sprittande naken. Hon skrek: Så långt som detta skriket hörs, ska smör och mjölk höra mej till! Men skogvaktaren han sköt ett skott i luften och sa: Det var löjn! För så långt

ACC. N:R M. 9852:18.

18
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som detta skottet höres, ska du inte ha ett dyft. Å då så sprang hon därifrån. Men han fick allt se henne naken.

Detta har min mor berättat, hon såg det ju själv när hon kom i köket. Men skogvaktar Malmgren, har berättat om när hon stod vid bäcken.

ACC. N:R M. 9852:19.

19

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ur sagesmannens liv.

Jag har arbetat på järnvägen. Jag har varit i söder-
manland. Jag har varit litet överallt på järnvägen.
Men där hörde jag aldrig di här historierna. Dom har
jag hört i Markaryd.

ACC. N:R M. 9852:20

20
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kraftiga karlar.

På Södergård fanns en dansk. Han hetade Hansson.
Han var stark. Vi hade en häst. Han var väl inte så väldigt
stor, han var allmänt stor, han kunde väga så där en
fyrahundra kilo tror jag. En gång gick han ner i ett kärr.
Det var här inne i skogen. Och vi kunde inte få upp honom.
Då gick jag efter Hansson. Jag tänkte han skulle hjälpa
oss. Vi la plank ut till hästen för att kunna komma dit
på kärr~~et~~. Då tog Hansson näven under hästen och tog med den
andra näven ovanför och så lyftade han upp honom och han
bar in~~x~~ hästen till fast mark. Han Hansson och jag var
mycket tillsammans .Han är död nu. Nu är det inte många
kvar.

En gång var gubbarna tillsammans. Då låg där en
bjälke. Den var trettisexton fot lång och två fot i fyrkant.
Den var nyhuggen, så den var väldigt tung. Då sa gäst-
givaren: "Kan du bära den dit, det var åtminstone hundra me-

2
En dylite väger
mellan 3 och 400 kg

ACC. N:R M. 9852:21.

ter, så består jag en flaska bier och en flaska bränn-
vin." Då tog Hansson den och han bar den som ingenting
och så sa han: Det är lika gott du får den tillbaka igen.
Och så bar han den tillbaka med.

2/
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9852:22.

22

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Spöken på kyrkogården.

Min far talte om att han såg en gång. Di for med oxar till Hälsingborg. Det var mitt i natten och di kom till Rye församling och där skulle de beta. Då la karlarna sej ~~xixi~~ vid själva muren till kyrkogården, men di sov inte. Då såg dien skepnad på kyrkogården, och det kom ett ryande och det skalv. Då spände di för och for.

Jag skulle inte va rädd å ligga i kyrkan på julnatten.

ACC. N:R M. 9852:23.

23
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bäckamannen.

En farbror till mej talade om, att det hände fle-
ragångar att det var nått som hängde sej på därbak och
åkte. Han tänkte: Jag ska lura den. Han hade en sån vagn
att man kunde släppa bakkärran lös. Det gjorde han en gång
uppe på en backe, och då åkte bakkärran ner igen. Han hör-
de hur det skrek. Han hade bara ett par bösseskott hem.
Han vågade inte se efter. Han for hem och gick in. Då
när han kom ut igen stod hästen på höstänget. Han var
uppburen dit, men han var oskadad. Och detta var ingenting
annat än bäckamannen.

2

ACC. N:R M. 9852:24

24
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sagoberättande.

Jag vet inte hur stor gården är. Vi brukar ha tre kor och en häst, men nu har vi två, för jag kör åt Konsum.

Vi var sju syskon, men nu är di döa. Jag har bara en bror kvar i Norrland. Jag var yngst. Mor brukade berättasagor för att vi skulle ~~berätta~~ somna och va tysta. Det gjorde hon mest var kväll och vi hörde på förstås. Mor kunde dom. Hon hade inte läst det. Läseriet var inte så utbrett då.

ACC. N:R M. 9852:25

25

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jättar.

Min far talte om, att det är alltid mera ute om
julafton. Då är jättarna ute och glosoen.

Det var di som kunde driva bort dom. En gång skulle di
gå till julottan. Den började klockan tre, så det var di
som fick gå klockan tolv på natten. Då var det ~~är~~ en jätte.
Di mötade honom här uppe i backen. Det var en som hetade
Sven Eskilsson, han sa: Det ska jag tala med honom. Di
andre gick. Det är ingen som vet vad han gjorde med honom.
Där var en stor bok, vid den band han jätten. Sen gick
han med till kyrkan. När di kom ut ur kyrkan, då såg di ho-
nom. Han sprang därifrån, när han var avlöst.

2

ACC. N:R M. 9852:26.

26

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Övernaturligt på julnatten.

På julnatten, man skulle allmänt till kyrkan till julen, min bror hette Jonas. Vi hade halm på golvet och vi låg där. Klockan var två och di andra var gångna till kyrkan, men gamle morfar var hemma också. Mens vi låg där så slogs dörren opp. Då sa morfar: Jonas, gå och stäng dörren. Det gjorde han och så la han sej. Men ~~den~~ den öppnades igen. "Du stängde inte dörren ordentligt!" Annars hade den inte gått opp!" sa morfar. Jonas stängde den igen. Men då slog den upp så det skrall. Då steg morfar upp "Det var helvete, ^{får} ~~sk~~ inte dörren stå stängd!" sa han. Och så stängde han den. Och den stod stängd. Om det var för han svor, det vet man inte.

ACC. N:R M. 9852:27.

27

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gengång.

Det var en skräddare som bodde här uppe. Hans gumma hon dog. Det felades lite på förståndet. Hon tiggde och det behövade hon inte å göra. En gång hade hon tiggat på ettvställe tre kilometer härifrån. Hon hade bröd och fläsk. En dag la hon det i ett risbål innan hon kom hem. Di såg det var ljust i detta här risbålet. Det var en som hetade Karl Johan. Han kunde ta fram sånt. Han gick dit. Gumman, hon dog på vägen innan hon kom hem. Man såg henne gå runt risbålet. Och det brann. Karl-Johan gick dit, men vad han gjorde det vet man inte men det försvann. Han sa:Gå dit! Där är något! Och då hittade di bröd och fläsk.

ACC. N:R M. 9852:28

28

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gengång.

En gumma fick ett barn med en annan karl. Hon tog död på det och la det under golvet. Sen dog di båda. Det kom några andra dit till huset. Men det spökade där så de kunde inte bo där. Då bad de Karl/~~Johan~~ komma dit. Han låg där en natt, och sen sa han: Se efter vad det är under golvet, och då fann di ett benrangel av ett barn.

Det spökade så att det dånade, Det drog i täckana, men det tog slut när liket hade begravts.

Det var naturligtvis gumman som gick igen. Hon fick ingen ro i graven.

ACC. N:R M. 9852:29.

29

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skatt. (?)

Här är en backe. Det var en, han hetade Sven Jöns-
son. Vi var mycket tillsammans. Han är död nu. En gång
såg vi lyse i ett risbål där i backen. Det var som
en stor eld, men när vi kom dit var det inget. Vi har
kastat om bålet, men vi såg inget. Det har lyst sen
med. Nu är det tre år sen jag såg det sist. Vi trodde
det var skatter under. Det var därför vi drog i det.
Men vi fann inget.

ACC. N:R M. 9852:30.

70

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julfirande.

Vi hade halm på golvet. Från julafton till tretton-
dan. Barnen låg i halmen, men inte di vuxne. Det var
sån en glädje när halmen kom in.

Här i Småland firar vi julen mer än i Skåne. En kväll
ska vi gå ihopa, en kväll i ena huset och en i det and-
ra.

Det finns hus här än, där di har halm på golvet.
En heter Sven Eskilsson, han bor en sju kilometer häri-
från.

Här ska di inte arbeta längre än till tolv på jul-
afton, men i Skåne fick man ofta arbeta natten igenom.
Jag fick skjutsa folk många gånger på julafton. Här för
de livet mer religöst. I Skåne går di inte så mycket i
kyrkan.

ACC. N:R M. 9852:3/

3/
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bortbytingar.

När di var födde skulle trollen byta barn. Di skulle lägga en trollunge i stället. Det har naturligtvis hänt, ella skulle di inte säga det.

Di hade medel mot det. Di skulle ta det första linnet på barnet, det första di tog på, ta å det igen, och hänga det utanför dörren. Då tog trollen det i stället för barnet.

Det hände också att trollen la sin unge vid sidan.

ACC. N:R M. 9852:32.

32

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vädertecken.

Då det inte var nån klokka, kunde de gå ut mitt i natten och se på stjärnorna vad klockan var.

De kunde se på Vintergatan vad väder det skulle bli vid jul och när som helst. Min bror gjorde det. Han är död nu. Han hade mest Karlavagnen att titta efter. Det slog alltid in. Han hade förstås experimenterat med det.

ACC. N:R M. 9852:33.

22
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Valborsmässoafton och första maj.

Di firade första maj förr i tiden, di kallade det Valborgs afton. I KNäred firar gubbarna ännu Valborgs afton. Då går gubbarna till varandra, ett år till en och nästa år till en annan. Då dricker de Valborgs sturk. Det betyder man blir stark av det. Det kommer sej därav. Då dricker di så di blir fulla. Då bestämmer de vad de ska göra med gärsgårdar å sånt. Det är precis som en stämma.

Vi hade valborgseldar förr i tiden med. Man hade mer majstång då än nu. Di hade en i byn eller flera byar ihop. Di högg ett träd och klädde det med kransar och ett kors. Där levde man och drack och dansade. Och pojkar och flickor kom ihop.

Man gick till flickan på natten, det hände ibland. Di släppte in en ibland genom fönstret, ibland genom dörren, det var som det föll sej. Jag har haft mycket lustigt.

ACC. N:R M. 9852:34.

Staffansritt.

Man hade majvisor och staffansvisor. Det hade man särskilt i Skåne. Man skulle rida, men vi gick. Vi hade flaskor med oss. Vi blev bjudna på vart ställe. Vi kunde inte dricka allt, ~~xxx~~ för då hade vi blivit alldeles för fulla. Så vi hällde det i flaskan i stället. Sen hade vi gille på det vid trettontiden. Men det firade man aldrig här, det var bara i Skåne.

34
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 0852:35

37
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Majsjungning.

Man hade majsjungande här i Småland också. Det gör man än. Ungdomen går från hus till hus, och där får di ägg och smör, och sen har di gille på det.

Det börjar vid tie på kvällen. Då börjar di samla in och så håller di på hele natten. Om folk inte bryr sej om dem, så sjunger di gång på gång:

Ligg och ligg din late stut

till lopper och lus

vi asar dej ut

Maj är väl kommen.

Di sjunger annat också, men det kommer jag inte ihåg.

Jag har själv varit med om det, när jag var ung.
Detvar här i Markaryd.

ACC. N:R M. 9852:36.

Slätteröl.

När jag tjänade hos handlaren i Markaryd, hade di slätteröl. En bonde bjudde runtom flere byar. Då var vi fyra gårdar i Markaryd, vi var bjudna dit allihop.

När man kommer blir man trakterad med kaffe och kakor och brännvin, man får ta vad man vill, en sup eller två eller flera.

Sen höstar man på ängen, sen blir det merafton, då får man kaffe och brännvin och öl. Man tar inte mer betalt. Dessemellan går de ut på ängen med brännvin. Fruntimrena får också, sen är det dans på logen på kvällen.

86

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9852:37

37
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Trolldom.

Vi var väl hundra stycken personer att hösta på det slätterölet. Vi hade hängt upp liarna i ett träd där vid ängen, när vi gick därifrån på kvällen. Och fruntimrena hade hängt upp räfsorna också. Det var tre eller fyra på morgonen som skulle hem. Då var liarna sönderslagna. Och räfsorna också. Det var en som de trodde hade gjort det. Då for bonden till Anders Hansson. Han sa: Bry dej inte om det, gack hem! Det kommer två karar, de öser uppp brunnen. Han hade en stor stenlagd brunn. Gå inte till dom, låt dom sköta sej själv. Det är sant,.

På kvällen kom di också och började ösa, och gjorde brunnen ren också. Han stämde dom, och di fick böta. Det är riktigt sant. Han kunde allt, si, han, Anders Hansson.

2

ACC. N:R M. 9852:38.

38

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Finnskott.

Finnskott hörde man talas om. Av det ble di sjuka.
Och kreaturen ble fördärvade. Men botemedel komer jag
inte ihåg.

ACC. N:R M. 9852:39.

39
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ur berättarens liv.

Jag tjänte dräng i tie år i Skåne. Det var vid Kristianstad, och i Vittsjö. Då hade jag det bra. Det har jag det nu också, för jag har inga bekymmer. Jag får äta hos doter min här breve.

Min hustru var från Skåne . Hon är död för fyra år sen. Henne träffade jag när jag var på gästgivaregården.

Jag tjänade på gästgivaregården. Ibland fick jag köra tretti kilometer om dan, och jag hade så bra som om jag själv hade ägt alltihopa. Jag hade tjufem kronor om dan, och jag hade fritt logi när jag skjutsade resanden. Ibland var jag borta länge, ibland ända till tre veckor. I Hälsingborg låg vi i fjorton dar. Ibland for vi två mil om dan, ibland bara en halv, när jag for med en handelsresande. Då berättade dom mycket. Di ljuger mycket på gästgivaregårdarna.

?

ACC. N:R M. 9852:40.

88
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om blekingar med flera.

Blekingarna är det jävligaste folk som finns. När vi kom till en gästgivaregård i Blekinge och gästgivaren kom ut, då sa vi: Ni får inte ta ifrån hästarna, det gör vi själva. Det var för di inte skulle komma åt och stjäla. Sen gick vi upp på ett rum, och där slogs blekingarna. Aj, vad di slogs. Sen gick di ut och slogs. Där var långa stenmurar utanför, dom rev di ner, så slogs di. Di säger Halland är ett besvärligt folk, men det är inget, Nordhalland. Skåningar är bra folk. Di sa, man inte kunde få husrum där, men jag fick ju på gästgivaregårdar och hotell. I Bohuslän var det bra folk. Det värsta folket var Blekingarna. Där kunde man inte stanna på gästgivaregården utan att ta in sakerna under lås.

Men det är vackert i Blekinge, ajaj vad där är vackert.

ACC. N:R M. 9852: 4/.

4/
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Spelmannen och näcken.

Det var den närmaste släkten som skulle klä bruden.
Det var en som kunde spela älvaleken, så allt dansade.
Bord och stolar. Det var ett bröllop, och han spelade
så allt dansade. De fick skära av strängarna, för han
kunde inte bege. Och så var det slut med det. Det är så
sant, så sant. Han hade lärt det av bäckamannen, men
han kunde det inte alltid. Det var ibland som det kom en
förmimelse över honom, att han kunde det.

- - -

Jag ska resa till Hälsingborg nästa vecka, jag har
släktingar där. Di har tjabbat om det alltid, men det
har inte blivit av förr.

ACC. N:R M. 9852:42.

Y2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Majstång.

Till majstång högg man en fyr eller gran, så lång som en telefonstolpe. Och den skalade man, och sen klädde di den med löv och blommor. Det var en tvärstång en meter neranför toppen, och på den hängde detk kransar. I kransarna skulle det bara vara blommor, alla slags blommor.

ACC. N:R M. 9852:43.

Y3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Äreport.

Vid bröllop hade man äreportar. Då högg man en gran som till majstång, men man lät toppruskan sitta kvar. Man hade två såna. En på vardera sidan av vägen. Mellan dom var en slå, på den kängde en stor krans, å i kransen stod pojkens och flickans namn.

ACC. N:R M. 9852:44.

Jag är aldrig sjuk, utom lite förkyld, det är ju alla.

Jag arbetar ännu, jag kör ut med varor ifrån Konsum.

Nu för tiden ska ju folk ha allting till sej.

44

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV